

פרשיית השבוע

מגזין להגות והסברה יהודית

פרשת חיי-שרה

תשפ"ב

גיליון מס' 560

על השולחן

הרב אברהם ישראל פרידמן

הם זו פשוט ההזדמנות שלו להוריק את כל תשוקת ההטבה הבלתי-פוסקת שלו.

לא אוהבים בשר. שמא רגישים הם לגלוטן והם לא יאכלו עוגות מקמח. מה פשר כל השפע הזה?!

חלב לד' כוסות

"האם אפשר לצאת ידי-חובת

ארבעה כוסות בחלב במקום ביין"?

1.

"פראייר". ככה קוראים היום למי שנותן כשלפי כללי הספר - הוא לא צריך. מי שרואה הומלס ברחוב ש"מנצל" אותך ומבקש ממך - ממש בלי להתבייש - לסחוב לו את השקית הלא-כבדה.

תחשבו אתם לבד, לפי החשיבה הרווחת הזו, האם השידוך של רבקה ויצחק היה מתרקם.

ולא זו בלבד.

רבקה יכלה להסתפק במבט צר ומצומצם. ביקשו ממנה מעט מים מהכד. והיא בכלל חושבת 'גדול' - "וגם לגמליך אשקה".

2.

בשבוע שעבר כבר עמדנו על התהייה המעיקה הזו, ועתה שוב-שוב עליה.

לשונות של חרדל. בקר רך וטוב. עוגות. חמאה וחלב. שפע אדיר שופע אברהם אבינו על אורחיו. חידה שתומה היא זו: לכאורה היה מתאים לשאול אותם במה יחפצו; אולי הם - שלושת האורחים המזדמנים - כלל

4.

רבקה מתאימה לבית אברהם - לבית-המדרש לחסד ולעזרה לזולת. לא בגלל שהיא נענית לבקשה ושהיא נוהגת 'לפי הספר'. בעיקר-בעיקר בגלל שהגבולות שלה לא מצומצמים לפי בקשת המבקש. היא שופעת נתינה כנהר. חלב המיטיב שלה עולה על גדותיו שעה שנקרית בפניה ההזדמנות לעשות טוב לזולת.

ולכן חלב הזה גם מוכן להיות "פראייר". אוהב להיות "פראייר". סוף-סוף הוא שופך טוב על השני. הוא נהנה לגרום לאנשים הנאה.

ואם יש גמלים - ואפילו שבעליהם לא מבקש - היא מצידה רוצה לפרוץ החוצה עוד ועוד על ההטבה שלה, ולתת גם להם לגמוע מים.

4.

בספרו על החומש-רש"י מביא המשגיח הנודע רבי שלמה וולבה וצ"ל סיפור יהודי כל-כך המשקף נאמנה את האמור.

היה פעם יהודי ששיחר של דלתו אחרי זמן 'ביעור חמץ'. הרב - הוא שאל - האם בדיעבד אפשר לצאת ידי-חובת אברעה כוסות בחלב במקום ביין?

הרב - שהבין מה עומד מאחורי השאלה המרתקת - צייד אותו גם ביין וגם בשפע של כל צרכי הסעודה, בשר ודגים וכל מטעמים.

זוהי הסתכלות 'רבקאית'. לצאת מחוץ לקופסא ולראות איך אני מיטיב ללא הרף וללא גבול ומידה. כשהר- הגעש של אהבת החסד יפרוץ.

איך אני דואג גם לגמלים.

"פראייר". ככה קוראים היום למי שנותן כשלפי כללי הספר - הוא לא צריך. מי - למשל - שרואה הומלס ברחוב ש"מנצל" אותו. לאור זאת, תחשבו אתם לבד, האם השידוך של רבקה ויצחק היה מתרקם.

הפנקסו של החנך

דילחות הינוכיות אקטואליות

על כל פנים זה לא הגניבה הבעיה, זה המצוקה שלו, הוא לא נתן לזה ביטוי רק בצורה כזאת. אבל הדחף יכול להיות הבלתי מודע הוא - שמגיע לו, כל העולם חייב לו, אתה לא מכיר כאלה בחורים שמרגישים כאילו כולם שואו אותו, כולם הכשילו אותו..

לאט אתה לוקח אבל גם תתן, וככל שיתרגל לתת אז ממילא יהיה לו פחות צורך לקחת.

כי הוא מתחיל ליהנות גם מהנתינה, גם זה נותן הנאה שאתה עשית לו טוב, עזרת למישהו, זה לא עושה לך הנאה?

זאת אומרת אז כל העולם חייב לו. והוא לא רגיל שצריך לעשות מאמץ. יש גם אנשים מבוגרים שרגילים ג"כ לקבל, הכל הוא צריך לקבל, את החינוך הזה צריך ללמד ילד מגיל קטן באופן בלתי מודע שצריכים לדעת גם לתת, ולא רק לקבל, וזה דבר שצריך לפתח, אתה צריך גם כן לתרום משהו מעצמך.

עכשיו השאלה היא איך להגיב.

תראה, לדוגמא, מה הסיבה שהוא לוקח כסף. לפעמים זה בגלל שילדים מביאים ממתק לבית ספר והוא מקנא, אז אם הוא רוצה את הממתק הוא לוקח כסף בשביל זה, והוא רוצה את זה, זה משהו אחר.

ולכן אם תזהה את זה שהדחף הוא הממתק אז אם תקדים ותקנה לו ממתק כזה זה יכול לפתור לו את הדחף בזה שתיתן לו. תשאל אותו מה אתה רוצה? תלך למכולת ותקנה. או שתיתן לו כסף שיקנה מה שהוא רוצה, לחלק לילדים, לחברים או משהו כזה. או בשביל עצמך ממתקים כדי שלא תצטרך, אבל לפעמים זה בגלל ה"מים גנובים ימתקו" (משלי ט, יז), אצלינו זה הכל 'תורה'.

אצלינו זה חלק של המערכת של הבית ושל המשפחה, שאף-פעם לא חיכו שילד יבקש, ילד בא הביתה עם ממתק, אשתי שאלה את הילד מאיפה יש לך? הוא אמר ילד הביא וחילק לכולם סוכריה בחיידר או משהו, אז אשתי שאלה אותו, אתה גם רוצה לחלק לכולם? הוא אמר אני לא, אני בשבוע הבא, כי הילד הזה בערב שבת הוא האבא של שבת, אז הוא מחלק.

אז אנחנו שאלנו את הילד מה הוא צריך, מה הוא רוצה. אז הוא ידע שהוא לא צריך לקחת בלי שרואים.

(מתוך: "שיעורי הרב שלמה הופמן" - חשוון תשפ"ב. נערך ע"י תלמידו הרב מאיר-שמחה שטיין)

תלמודא

חושג תלמודי אחד

היש "קדושה" בפירות שביעית?

בשבועות שעברו הבאנו ראייה ניצחת מדברי חכמינו במסכת שביעית כי ישנה חובה לנטור על פירות השביעית בקדושתם, ולכן אף אין להכניסם לבית המרחץ וכדומה. לפי פירוש הפני משה, הירושלמי (פרק ח' משביעית סוף הלכה ב') נוקט שהדבר אסור כסיכת שמן של תרומה בבית המרחץ, וזאת משום "ביזיון קדשים".

אולם עלינו באמת להבין שורש גדר "קדושה" זו. ובפרט שבאחרונה ראיתי מביאים כי אין באמת קדושה בפירות, אלא שיש בהם קדושה לעניין שאסורים ב: סחורה, הפסד וכו'. אולם כאן בירושלמי נראה ברורות שאין בהם קדושה בעצמיות ולא רק ניהוגי קדושה האמורים.

ולאחר התבוננות מצאתי מקום להעמיק בזה ולהטעים זאת כך: כידוע בגמרא בברכות (לה, א ושם) תרה הגמרא אחרי מקור לאיסור הנאה מהעולם-הזה בלא ברכה. אחד מהמקורות שהגמרא מעלה בתחילה זהו הפסוק "השמים - שמים לה", והארץ - נתן לבני-אדם". הוי-אומר שטרם הברכה המאכל הריהו ברשות הקב"ה, ורק לאחר ברכה מותרת הנאתו והריהו בגדר 'נתן לבני-אדם'.

אולם פירות שביעית, כך מצינו בכמה מקומות באחרונים שהגדירו, הינם למעשה בגדר "מתנות שמיים". כלומר: הם למעשה ברשות הקב"ה, וכי הוא למעשה נותן רשות והיתר שימוש ספציפי של 'לאכלה' בלבד (וסחורה למשל היא ניהוג בעלות בעוד המאכל עדיין ברשות שמיים, ולא הותר לו אלא שימוש). אולם עדיין - גם כאשר האדם אוכל - אין האוכל הופך ל'שלו'. ממש בחינת "משולחן גבוה קזכו" של מתנות הכהונה. (רמז לדבר תמצא בפירוש הפני משה' בירושלמי שם שכתב שאסור לסחור במידה ובמשקל כדרך המסחר משום שבכך האדם מראה שלא נוהג בהן בפירות "מנהג הפקר", ורואים אנו כי גם אחרי שהותר לסחור, אין הפירות אלא הפקר לבעלים, וכי רק הותר להם להשתמש בפירות בדרך שהותרה).

ובדרך זו יראה להמשיך ולבאר שגם זה שורש עניין "קדושת" פירות שביעית. שכאמור, הרי הם נחשבים בבחינת "מתנות כהונה", "השמיים - שמיים לה", וכי גם אחרי ההיתר המדובר הם כביכול ברשות הקדש - ברשות הקב"ה. ולכן חל עליהם "ביזיון קדשים". (וראה 'מקדש דוד' סימן י"ח מהדורת מכון 'המאור' שעמד בזה)

ואגב, ראיתי בפירוש הר"ש סיריליאו שפירש כי פריעת חוב לביהמ"ד בשמן של שביעית הריהו גם בגדר "ביזיון קדשים" ורואים אנו כי למעשה גם איסור סחורה נובע מעניין "ביזיון קדשים", שהוא מעשה חולי הנוהג במסחר רגיל, ויש כאן ביזוי וחילול ההקדש אשר יש לנהוג בו בדרך של כבוד, וכפי שכבר כתבנו כאן פעם.

"לגנוב" - דחף טבעי אצל ילדים!

הרה"ג רבי שלמה הופמן

ממשנתו

נשאלתי איך מתמודדים הורים, הורה לילד בן שש-שבע-שמונה, שגונב מהארנק של ההורים ומוציא כסף או שהוא לוקח מהארנק של הגננת.

פעם עשו מחקר שנערך בכל המדינות ועם כל סוגי האנשים - עניים, עשירים לא משנה מי, האנשים הכי-מפורסמים, פרופסורים וכל-מיני, תשעים אחוז אמרו שבגיל מסוים בילדות, או בטרם הבגרות, הם לקחו כסף. אחד אצל אחותו, אחד אצל האבא, אצל אחד במכולת, וכל אחד פעם עשה את זה.

נדמה לי שהם אפילו אומרים ש'גייט' היה גונב בתור ילד, הוא היה המשורר הלאומי המפורסם בגרמניה והוא מספר איך שהוא בתור ילד גנב, הוא היה מפורסם, במשך דורות בכל הבתי ספר למדו גייט (בתקופה שלי שהייתי ילד בחוץ לארץ למדו גייט בכל הבתי ספר בעולם).

זאת אומרת שהנטייה לקחת קיימת אצל כל ילד, זה מה שהרב דסלר למעשה אומר, הוא לא קורא לזה גנב אלא 'נוטל' זה טבע האדם, ככה האדם נברא. עכשיו אנחנו צריכים ע"י החינוך להרגיל אותו לאט לאט להפוך את הדברים.

כאמור ה'נוטל' זה טבע האדם, ועכשיו התפקיד שלנו - ההורים והמחנכים זה איך לחנך שייקח פחות וייתן יותר, להפוך את המשחק, במקום רק לקחת ולא לתת, לאט

אנשי העשה

סיפור יהודי לשלחן שבת

ניגון משיב לבבות

החתונה לא הייתה בהפרדה מלאה, והמקהלה והתזמורת היאנו לנגן << ומה היה הסוף החפתי? >>

מעשה שהיה בתזמורת שכל אנשיה הם יהודים חרדיים, שהוזמנו לנגן בחתונה שהתקיימה מחוץ לבני ברק. הם הגיעו לאולם וראו שהמחונתנים אינם מתכוונים לעשות הפרדה בין גברים לנשים.

כיון שבחתונה מעורבת, רח"ל, הם לא ניגנו מעולם ולא ניגנו לעולם, ניגשו אנשי התזמורת למחונתנים ואמרו להם שיחפשו תזמורת אחרת... 'אנחנו הולכים הביתה, לא ננגן בשום אופן בחתונה שאין בה הפרדה מוחלטת', אמרו בנחרצות.

רעש גדול התעורר באולם, ובינתיים ניגש אל התזמורת אדם שהציג את עצמו כ'עורך דין של המשפחות המחוננות', והזיה את המנגנים שאם לא יפעילו את תזמורתם בחתונה זו, אגיש נגדכם תביעת ענק שתורש אתכם. 'אני מציע לכם - לשקול מחדש את תגובתכם, ולהתחיל לנגן', אמר. המנגנים החרדיים לא השגיחו בדבריו, ואמרו שבשום אופן לא ניגנו באירוע שכזה.

והנה, רב שהיה במקום ניגש אל עורך הדין הלו, ואמר לו: 'תראה, אני מכיר את התזמורת הזו, והם לא יחזרו בהם לעולם, ולא ניגנו כאן. מה שאני מציע הוא, שבמקום להרוס את החתונה, ולהופכה למוקד של ריב ומחלוקת, נעשה פשרה כדלהלן: אתם תעשו את ההפרדה כדת וכדין, ואני אפנה אל אנשי התזמורת ואבקש מהם שיתחשבו בנכונות שלכם לביצוע ההפרדה, ובגלל זה ניגנו בחינם...'

ההצעה התקבלה על ליבו של עורך הדין, וגם אנשי התזמורת, שכמובן לא רצו להסתבך עם תביעה כספית, אמרו שהם מוכנים לנגן בחינם... וכך אכן היה. ההפרדה בוצעה, התזמורת ניגנה, והחתונה עברה מתוך שמחה וחדווה.

עכשיו תשמעו מה קרה. החתן והכלה, בראותם את הקפדתם הגדולה בהלכה של אנשי התזמורת, שסירבו לנגן אם לא תהיה הפרדה, ומאידך לאחר שהתבצעה ההפרדה הסכימו לנגן בחינם הבינו שחיי ההלכה הם החיים האמיתיים, וחזרו בתשובה שלימה!

לאחר שהתקרבו לבית המדרש, התעוררה להם שאלה הלכתית, אותה הפנו אל רבינו המרא דאתרא הגר"י זילברשטיין שליט"א. השאלה נסבה אודות הפנ"י שנעשתה לאנשי התזמורת שינגנו בחינם, האם היה זה כראוי, או שמא היו מחויבים לשלם לתזמורת את שכרם? הם הרי טרחו ובאו עם כל הציוד הכבד והיקר שלהם, עד לעיר ההיא, מחוץ לבני ברק, ובמשך שעות ניגנו וניגנו, האם מותר היה שלא לשלם להם?

ולכאורה, אמר הרב שליט"א, הנידון שלנו הוא בבחינת 'תליוה ויהיב', דהיינו שהכריחו אדם לתת מתנה, ואם כן הדין הוא שהמתנה אינה מתנה, כמו שמובא בשו"ע חו"מ (ר"ה א-ב): 'מי שאנסוהו עד שמכר ולקח דמי המקח, אפילו תלוהו עד שמכרו, ממכרו ממכר וכו', שמפני אונסו גמר והקנה וכו'; במה דברים אמורים, במכר; אבל במתנה או מחילה אין צריכין להכיר אונסו וכו'. ואם המקרה שלנו דומה למתנה, הרי שהמתנה אינה מתנה, וצריך לשלם לאנשי התזמורת את שכרם.

אבל אני רציתי לומר, וכך פסקתי, שהנידון עם התזמורת, שבגללה חזרו החתן והכלה בתשובה, דומה ל'תליוה וזבין', דהיינו שאנשי התזמורת כן נהנו מהעיסקה שנעשתה איתם לאחר ביצוע ההפרדה, למרות שניגנו בחינם.

רצינו לומר זאת על פי מעשה שסיפרנו בעבר על כ"ק האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב זצ"ל, שכינה באדמו"רות בתקופה לאחר השואה, בה נהרג אביו הי"ד. את הסיפור שמעתי מבנו של האדמו"ר, רבי נפתלי, ששימש באדמו"רות אחריו, ועימו למדתי בחברותא בשוויץ.

בשבת אחת, כך סיפר לי רבי נפתלי, פסע האדמו"ר יחד איתי, לבית מדרשו, והנה הוא רואה יהודי יושב בקרן רחוב, ופניו נפולות, והוא גם מעשן, רח"ל. הרבי, שהיה ידוע כחכימאי דיהודאי, וגם התפרסם מאוד במאמציו לקרב כל יהודי, במיוחד אלה שעברו את מוראות השואה, ניגש אל האיש, ושאל 'אתה מעוניין להצטרף עמנו לבית הכנסת? האיש כמעט ולא הגיב. 'האם הנך יודע להתפלל?' המשיך הרבי - ושאל. והיהודי, כמו קפץ ממקומו, והכריז: 'אני יודע לא רק להתפלל, אלא יש לי התמחות בחזנות, ויכולני להיות שליח - ציבור מעולה!'

תפסו הרבי בידו, ואמר לו: 'אם כן, בוא עימי לבית המדרש, ותהיה שליח ציבור!' והיהודי הלך, נכנס לבית מדרשם של חסידי באבוב, והרבי הורה לגבאים להציב אותו ליד עמוד החזן, ולאפשר לו להיות שליח ציבור. ואכן, היהודי הוכיח את כישוריו ב'מקצוע', והציבור נהנה מתפילתו.

לאחר התפילה, ניגשו בנו של הרבי והמשימים אל הרבי ושאלו: 'הרי יהודי זה עישן בשבת קודש, והאיך אפשר להגישו - לעמוד, ולתת לו להיות שליח ציבור?' והרבי מבאבוב זעק והשיב: 'זה לא הוא המעש; היטלר הוא המעשן' דהיינו, הוא אינו אשם בכך; הצרות שעוללו ליטלר, הן אלה שהביאו אותו לידי העישון בשבת. כך היה גם בשבת שלאחר מכן,

ליבא בעי, הר"ק רבי שלמה מבאבוב זצ"ל

וגם - בשבת השלישית. הרבי תפס את היהודי בידו, והכניסו לבית המדרש, והעמידו ליד עמוד החזן. ובכל פעם שניסו להעיר לרבי על העישון בשבת, השיב שיהודי זה אינו אשם, לאחר מה שעבר על ידי היטלר והגסטאפו.

חלפו 40 שנה, ואל ביתו של הרבי מגיעה הזמנה לחתונה. והנה, שמו של אחד הסבים שנמנה על המזמינים, היה מוכר לרבי מאיזשהו מקום, אבל הוא לא זכר במי המדובר. רק לאחר זמן נזכר הרבי שהסבא המזמין הוא אותו יהודי שעישן בשבת, והיה שליח ציבור בבית מדרשו... הרבי הודיע שלחתונה אין לו - אפשרות להגיע, אבל ישתדל להגיע לשבע ברכות. -

בהגיעו לשמחה, נפל הסבא על זרועותיו של הרבי, והזמין אותו להיכנס לאחד החדרים, שם ישבו כ-100 פרחי צאן - חסידיים, יראים ושלמים, עטורים בפאותיהם המסתלסלות וביצייותיהם המשתלשלות. 'כל אלה הם נכדיי, אמר הסבא בהתרגשות, וכולם הולכים בדרך התורה. 'רציני שהרבי יידע שהכל הכל בזכותו! בזכות הקירוב ההוא, והארת הפנים שהרבי הראה לי בשבתות ההן, התקרבותי מחדש לתורה ולשמירת מצוות, ואלו הן התוצאות!' הרבי שמח שמחה גדולה מאוד! זכורני, הוסיף הרב שליט"א, שרבי נפתלי סיפר לי שאביו האדמו"ר שאב הנאה מרובה כתוצאה מהסיפור, ושמחה גדולה עד מאוד בראותו איזה ערך יש למלים ספורות המלוות בהארת פנים! למרות שכאמור היה הדבר כרוך בנתינת - העמוד' לאדם שכמה דקות לפני כן חילל שבת.

לכן, גם בנידון של התזמורת, אני רוצה לדמות את המקרה ל'תליוה וזבין', כיון שאנשי התזמורת קיבלו מן הסתם הנאה - עצומה ושמחו מאוד מהעובדה שבגלל התנהגותם המופתית חזרו בני הזוג בתשובה שלימה. והרי אין לך הנאה יותר גדולה מזו! ואכן, כך פסקנו לחתן ולכלה, שהם אינם צריכים לשלם עתה את שכרה של התזמורת.

(מתוך: ביטאון 'קול ברמה' - ביטאון שכונת רמת אלחנן, מספר 357 [חשוון תשפ"ב] מאת ידידנו סופר הבית היהודי רבי משה-מיכאל צורן)

לתשומת-ליבכם! מהדורת הדפוס מצומצמת! ניתן לקבל את הגיליון למייל ללא תמורה בשליחת דוא"ל לכתובת: abyisrael@gmail.com

שיחות לילה

שיח יהודי פורה בעבודת ה'

מר אגרון

על ההסתערות על מוצרי החד-פעמי רגע לפני התייקרות המחירים הצפויה

הרב לודמיר: אחרי זמן שלא שוחחנו, זו באמת ההזדמנות לדבר. יש על מה. ממשלה חדשה ומורכבת-מאוד קמה. בא נדבר רגע על החד-פעמי.

אבישי פרי: ובכן, אתה לבטח מדבר על ההיסטוריה וההסתערות על מחלקות החד-פעמי בעקבות התייקרות הצפויה של המוצרים עד כדי הכפלה. בכל מקום שאני מסתובב אנשים קונים כמויות אסטרונומיות של חד-פעמי. ראיתי אחד שאף רכש להערכת כ-100 (!) צלחות חד-פעמי, לאגירה לשניים הקרובות - בחינת "שבע שנות הרעב".

הרב לודמיר: אכן כן. אבל אני רוצה להפיק מזה לקח לחיינו.

עכשיו אנחנו צעירים עם רוח רעננה. עוד לא הגיעו ימי הזקנה, אז הגוף מתחיל קצת "לקרטע" בשל הבלאי הטבעי שלו. היום אנחנו חיים בימים של "על מי-מנוחות ינהלני". אז זו ההזדמנות לנצל את הזמן לאגור הרבה לימוד תורה, הרבה מעשים טובים. זה הזמן האידיאלי. אחרי-כן, כשנתבגר - המחיר יתייקר.. מיחוושים פה ומיחוושים שם וזה לא תמיד יהיה קל כמו הימים הללו, ימי השלווה. ימי הצעירות - זה חד-פעמי.

אבישי פרי: מחשבה נאה. אבל לצד זאת בוא ונדבר לגופו של עניין. אני באמת שלא מבין את פשר ההסתערות הזו. הרי אנחנו יהודים מאמינים, ואם גזר הבורא שנשלם יותר, אז גם אם נתחכם ונקנה המון-המון, הרי שאם זה נגזר עלינו, הקב"ה יזמין לנו הוצאות אחרות שיעלו לנו באותו סכום. האגירה האובססיבית הזו היא היפך רצון הבורא.

הרב לודמיר: וזה גם מזכיר לי את האנשים שרצים לחנויות "למבצעים" כדי להספיק. וכאלו שלא מסוגלים להוציא הרבה כסף להוצאות השבת, כי זה יפגע להם בדירה שיצטרכו (אולי) לתת לחתונת הילדים בעוד 15 שנה.. אפשר להירגע עם האגירה.

מלווה הלכה

אקטואליה מזווית יהודית

הדילמות ההלכתיות של המחר:

הרב סירב להצטלם ליד המכונית האוטונומית..

המכוניות האוטונומיות הולכות - ככל הנראה - להיות חלק מחיינו. ב'מכון המדעי-טכנולוגי להלכה' כבר שוקדים על מענים, והנה סיפור פיקנטי בהקשר זה

הגרא"מ הלפרין שליט"א

לגבי נסיעה בשבת במכונית אוטונומית, ללא כל פעולה, סביר מאד להניח שבכל מקרה הדבר יתקבל לאיסור מוחלט. שהרי שאלות מסוג זה כבר נידונו זה מכבר, אודות נסיעה ברכבות וחשמליות בשבתות וימים טובים. למרות שבשונה ממכונית רגילה, בה הימצאות אדם ברכב גורמת לתוספת הבערות, ברכבת ענקית השפעת אדם נוסף על הבעירה כמעט ואינה קיימת, מכל מקום, גם כשאין בעיה מבחינת תשלום; פתיחת דלתות; איסור תחומין וכל דבר אחר, בכל זאת הדבר נאסר על-ידי הפוסקים לחלוטין. ולכאורה כך יוכרע גם לגבי מכוניות אוטונומיות. מה גם, שבמכונית אוטונומית תוספת כח החשמל, בו עושה המכונית שימוש, עקב הימצאות האדם בה, היא משמעותית בהחלט, נוסף על פעולות חשמליות רבות המתבצעות מחמת נכונות האדם למכונית והניווט המבוקש, הן במכוניתו שלו והן במכוניות הסמוכות אליו.

ואגב, בהקשר לנסיעה ברכבות, רגילים לצטט אמרה שנונה אותה אמר אחד מגדולי אדמו"רי גליציה, בדור שלפני השואה, כי כדי להתיר לטבול במקווה חמה בבוקר יום השבת נזקקים להיתרים דחוקים, מאידך כדי לאסור נסיעה בשבת ברכבת של גויים צריכים לאמץ את הראש בדוחק כדי למצוא סיבה לאסור. עם זאת, במבחן התוצאה, הבה נראה כיצד נראים הילדים של אותם שטובלים בשבת במקווה חמה, וכיצד נראים הילדים של אלה הנוסעים ברכבת בשבת...

בכל מקרה, ככל שמדובר ברכבי הצלה, גם כיום המלצת המכון להעדיף שימוש בשבת ברכבים חשמליים מאשר רכבים מונעים בדלק, עם המלצות לצמצום הפעולות האסורות, אשר ניתן לוותר עליהן או להחליפן. ואם כן בוודאי שעבור צרכים אלה השימוש במכונית אוטונומית יהיה ללא ספק מהודר וראוי יותר מאשר שימוש ברגילה.

והנה סיפור פיקנטי, אותו סיפר לא מכבר ראש המכון המדעי-טכנולוגי להלכה, הגרא"מ הלפרין שליט"א, בשיעור שמסר, תוך התייחסות לאזהרת חז"ל "חכמים היוהרו בדבריהם", וכל-שכן במעשיכם.

היה זה לפני כשנתיים, כאשר ביקר במקסיקו, על-פי הזמנת רבני הקהילה, למרתון של שיעורי הלכה אקטואליים. הוא שבת שם שבת אחת. במוצאי-שבת הזמן לסעודת מלוה-מלכה בחווילתו המפוארת אחד מעשירי המקום. הלה, שביקש להציג בפניו את כבוד עשרו, הזמין אותו לאחד הסעודה לרדת עמו לחניון המרווח שמתחת לחווילתו, שם ניצבות להן שתי מכוניות אוטונומיות מפוארות, חדשות ונוצצות, מה שנקרא 'ישר מן הניילונים', אשר אותן רכש אחת עבורו ואחת עבור רעייתו, נוסף על מספר הרכבים המפוארים שכבר משרתים אותם כיום.

מאחר שהחוק המקומי שם, כמו בכל העולם, עדיין לא מאפשר נסיעה במכוניות אלו בכבישי העיר, הוא נאלץ בינתיים לספק את תשוקתו מפעם לפעם בנסיעה הלוך-ושוב בחניון הפרטי.

הוא ביקש להדגים בפני הרב הלפרין את מיטב השכלולים האוטונומיים שבמכוניות אלו, ברצונו לשמוע לאחר מכן את התייחסותו וחוות-דעתו ההלכתית על היבטים שונים הקשורים לכך. לשם כך הזמין אותו להיכנס למכונית, להתישב במושב הנהג ולבחון בהדרגה את הביצועים הייחודיים שלה. לפתע הבחין הגרא"מ הלפרין שליט"א כי הלה, שעמד מחוץ למכונית, שולף את מכשירו האישי ומצלם אותו לזכרת. למרות שהרב לא חשד בו חלילה בשום כוונת זדון, הוא 'תפס' מיד את הסיטואציה, בה הוא מצולם בבגדי שבת, חבוש שטריימל לראשו, יושב ליד הגה של מכונית אוטונומית, והבין את המשמעות העלולה להיות לתמונה שכזו. הוא קם מיד מן המושב, ניגש לבעל-הבית, הסביר לו את החשש וביקש ממנו למחוק את התמונה בנוכחותו....

T'01

הספר שכל צפת מדברת עליו.

'דרכו' - זה לא עוד ספר.
זו יצירה-איכות משובחת וייחודית
מקולמוסו הנובע והנוגע-ללב
של הסופר הצפתי הרב אברהם! פרידמן.

לרגל זמן אלול והמועדים הקרבים, הספר, שכבש בסערה כתים רבים בצפת, יצא לאור בפרמט מוקטן וידידותי ובמהדורה עשירה ומיוחדת קרב ל-100 מאמרים משובחים ומקוריים שלא ישיאו אתכם אדישים.

101 אינון אנוסן אנושי אנושי
101-101 אינון אנוסן אנושי אנושי

400-כ עמודים

מהדורה רגילה: 20 ₪
מהדורה מורחבת: 25 ₪ בלבד!
לפרטים ורכישה (לא ניתן להשיג בחנויות):
פלא' - 050-4116867
א"ת: **abyisrael@gmail.com**

בשורה למאות רוכשי הספר 'דָרְפוֹ' בצפת:

מהיום, יש מה לומר בשולחן שבת!

יְיָהּ אֹר: עם תחילת ספר בראשית,
הסופר הצפתי הרב אברהם י. פרידמן
מזמין אתכם למסע מלא עומק,
לב והשראה על חיינו לאור הפרשה,
בספר החדש 'פרשת דְרָכִים'!

הספר החדש מלווה באורים מושכי-עין
מפרי מכחולו של אמן האיור רפאל דרוק

כ-300
עמודים!

מחיר השקה: **20** ₪ בלבד
המהדורה מוגבלת!

עדיין ניתן להשיג את הספר 'דָרְפוֹ'!

ניתן להשיג במכון 'בלבבי' - יהדות מלב אל לב'
פלא': 0504116867 (מתקבלות הזמנות מרוכזות)